.....

Biserica Ortodoxă din Basarabia, jubileomania imperială și „locurile memoriei" ale istoriei ruse la începutul secolului XX

Ion GUMENÂI,
Agenția Națională a Arhivelor; Universitatea de Stat din Moldova

Este cunoscut că Instituția Bisericii Ortodoxe în cazul Imperiului Rus era interpretată nu doar stricto sensu al unui organism spiritual. În conformitatea cu doctrina imperială aceasta urma să mai îndeplinească o serie de funcții (rusificarea, propaganda sau educația moral-patriotică în spiritul velicorus), în unele cazuri considerate la un nivel sau chiar mai importante ca cea de păstorire spirituală, pe de o parte, iar pe de alta aceste numărul acestor „îndatorări" crescând cu scurgerea timpului. Una dintre acestea a fost și încadrarea Bisericii Ortodoxe din spațiul pruto-nistrean în curentul jubileomaniei ce a cuprins Imperiul Rus la începutul secolului al XX-lea, cu precădere accentuându-se la începutul celei de a doua decade a veacului și continuând până la Marele Război. Instituția ecleziastică nu numai că susținea la nivel religios multitudinea de manifestări organizate de către administrația țaristă, dar în unele cazuri devenea chiar principalul actor al festivităților laice. Pe de altă parte, subiect care ne interesează și îl vom aborda, Biserica ortodoxă din spațiul pruto-nistrean evident împreună cu enoriașii săi, în spiritul unității imperiale era implicată într-o serie de acțiuni precum era consolidarea sau inaugurarea a unor locurile ale memoriei care nu aveau nimic comun nici cu tradiția locală autohtonă românească nici cu istoria evenimențială sau factologică a acestui spațiu.